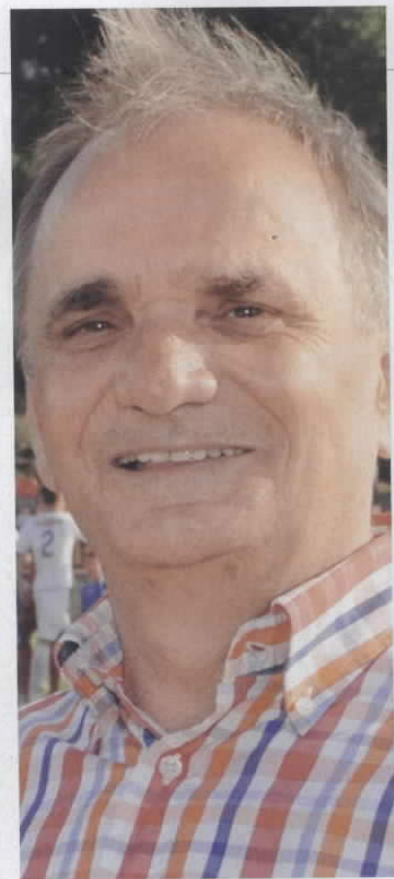

HRVATSKA

ANKETA KOJA JE OTKRILA NARAV NACIJE

Dvije trećine Hrvata želi političku cenzuru

ZEMLJA NETOLERANCIJE Šokantni rezultat istraživanja agencije Puls koje je provedeno po narudžbi Vladina ureda za ljudska prava, Centra za mirovne studije i Ureda pučkog pravobranitelja / Piše: Slavica Lukić

Kad je Željko Kerum one ružanske nedjelje pred kamerama HTV-a izjavio kako nema šanse da mu u obitelji ude Srbin, zaradio je pljesak između jedne petine i jedne četvrtine auditorija pred tv-ekranima. Naime, istraživanje provedeno na reprezentativnom uzorku od 1300 građana Hrvatske pokazuje da jedna četvrtina građana ne želi u vlastitoj obitelji pripadnika druge nacije, vjere ili boje kože. Isto toliko ih ne želi radni prostor dijeliti s homoseksualcem niti bi podnijeli da im se osoba takvih sklonosti doseli u susjedstvo. Rezultati koji svjedoče da je jedna četvrtina građana izrazito ksenofobična,

homofobna i puna predrasuda bili bi i veći kad bi svi građani u Hrvatskoj znali što je to diskriminacija. Naime, čak jedna četvrtina ispitanih uopće nije znala opisati što je to diskriminacija.

Nepoželjni. Istraživanje će poslužiti da se stekne uvid koje su to sve društvene skupine prema kojima dio stanovnika gaji zazor ili, kako je sociolozi nazivaju, socijalnu distancu, koji su društveni slojevi najskloniji predrasudama te kako taj problem ublažiti. U četvrtak, 12. studenoga, počinje kampanja koja bi građanima trebala pomoći da shvate što je diskriminacija i kako joj se oduprijeti. Smisao joj je olakšati provedbu Zakona o suzbijanju diskriminacije koji je na

snazi od početka ove godine.

Uzorak na kojem su se ispitivale predrasude prema određenim društvenim grupama sastavljen je od 91,5 posto onih koji su se izjasnili kao Hrvati, 3,6 posto Srba, a ostali su 4,9 posto uzorka. Po vjerskoj strukturi čak 85 posto ispitanih izjasnilo se kao katolici, 3 posto kao pravoslavci te ostali.

Čak 21,2 ispitanih ustvrdilo je da im je nezamislivo da im dijete zasnuje brak s osobom druge nacionalnosti. Protiv snahe ili zeta druge boje kože još je i više, 24 posto, a 24,6 posto ne bi ino-vjerce.

Homoseksualne osobe kao kolege na poslu ili najbliži susjedi nepoželjni su

EKSPONENTI ČETVRTINE

Jedna četvrtina od 1300 ispitanika iz cijele Hrvatske ne želi u vlastitoj obitelji pripadnika druge nacije, vjere ili boje kože; Čak 22,4 posto uvjereni su da sa starijim ženama i muškarcima koji nisu u braku nešto nije u redu

Dvije trećine Hrvata želi političku cenzuru

za 23,7 posto ispitanih.

Iako je dvadeseto stoljeće bilo stoljeće izlaska žene iz kuće i afirmacije na različitim poljima života, u Hrvatskoj i danas 23 posto ispitanih smatra da žene i muškarci nemaju iste biološke mogućnosti, pa zato ne mogu imati ni jednaku ulogu u društvu.

Usto, istraživanje je pokazalo da kod dijela građana postoji snažna predrasuda ne samo prema Srbima, Muslimanima, Kinezima, Afrikancima i homoseksualcima, već i prema onima koji nisu ništa od toga, ali su i u podmakloj dobi ostali neoženjeni i neudate. Iako je sve više onih koji i nakon četrdesete žive samčkim životom, čak 22,4 posto gra-

dana uvjereni su da sa starijim ženama i muškarcima koji se nikada nisu ženili i udavali - nešto nije u redu, jer bi inače pronašli životnog partnera.

Socijalna protočnost. Istraživanje otkriva poražavajući pesimizam kad je posrijedi mogućnost uspona na društvenoj ljestvici iz nižih socijalnih slojeva. Čak 60,8 posto ispitanih smatra da ljudi skromnijeg socijalnog porijekla teško mogu dostići one koje dolaze iz uglednih obitelji. Reklo bi se, dakle, da je velika većina građana uvjereni da hrvatsko društvo nije društvo jednakih mogućnosti.

Zapanjuje podatak koji ukazuje na raširenu represivnost među građanima

DISKRIMINIRANE SKUPINE

69,5%

Siromašni

63,1%

Teško bolesni

63,1%

Romi

60,61%

Homoseksualci

60,4%

Invalidi

57,1%

Žene

51,7%

Starije osobe

47,7%

Srbi

39%

Pripadnici manjinskih vjerskih zajednica

30,6%

Strani radnici

GDJE JE DISKRIMINACIJA OPĆENITO NAJRAŠIRENIJA?

55%

Rad i zapošljavanje

29%

Pravosuđe

25%

Zdravstvena zaštita

24%

Postupanje policije

23%

Obrazovanje

19%

Socijalna skrb

18%

Mediji

kad je u pitanju sloboda govora. Naime, čak 66,6 posto ispitanih smatra da postoje ljudi čiji su politički stavovi takvi da im treba zabraniti pojavljivanje u medijima!

Zanimljivo je da je čak jedna četvrtina uzorka, ili 325 ispitanih, izjavila kako je neki oblik diskriminacije iskusila na vlastitoj koži, od čega je 10 posto njih to iskustvo doživjelo samo jednom, a 16 posto i više puta. Više od polovice nacionalnih manjina u ispitivanom uzorku osobno je doživjelo neki oblik diskriminacije.

Iskustvo. Istraživači su pominjali 325 ispitanika koji su doživjeli diskriminaciju kako bi se iz prve ruke upoznali s njezinim oblicima i koracima koje su žrtve diskriminacije poduzimale. Većina njih, čak 46,7 posto, doživjelo je diskriminaciju pri pokušaju da nađe posao ili na radnome mjestu. Drugo žarište diskriminacije, po njihovim izjavama, nije pravosuđe kako je to ocijenio čitav uzorak, već sustav zdravstvene zaštite, gdje je diskriminaciju doživjelo 14,6 posto njih. Kao treće žarište diskriminacije navode socijalnu skrb (8,7%), potom postupanje policije (8,6%), obrazovni sustav (8,3%), javnu upravu (8,1%) i pravosuđe (8%). Za razliku od cijelog uzorka koji smatra da su najčešće diskriminirani siromašni građani, onaj dio ispitanih koji su na vlastitoj koži iskusili diskriminaciju tvrdi drukčije. Kao najčešći razlog zbog kojeg su bili diskriminirani navode svoju etničku pripadnost i porijeklo.

Poražavajući je, međutim, podatak da velika većina žrtava diskriminacije u Hrvatskoj ostaje sasvim pasivna. Čak 68 posto njih nije poduzelo ništa kako bi zaštitilo svoja prava. A čak 42 posto diskriminiranih osoba ne zna kome bi se u takvim situacijama obratilo, a manji dio njih kaže da ne želi tražiti pomoć jer ne vjeruju u djelotvornost državnih tijela niti nevladinih organizacija. Samo jedan posto ispitanih znalo je da je Ured pučkog pravobranitelja određen za provedbu Zakona o diskriminaciji. □